

La conquista del Mediterraneo Occidentale

Guerre puniche: (264-241); (218-201); (149-146)

Guerre celtiberica: (194-179);(153-151);(143-133)

Guerra lusitana (154-138)

Guerra gallica (58-50)

La conquista del Mediterraneo Occidentale

Guerre puniche: (264-241); (218-201); (149-146)

Guerre celtiberica: (194-179);(153-151);(143-133)

Guerra lusitana (154-138)

Guerra gallica (58-50)

Conquista del Mediterraneo orientale

- Guerre illiriche:
- Guerre macedoniche: 215-205; 200-197; 171-167; 152-146
- Guerra siriana: 192-188
- Guerra asiatica: 146
- Guerre mitridatiche: 88-85; 74-63

Contemporaneità dei fatti

- STRUMENTI
- SOLUZIONI
- ATTITUDINI

Strumenti

- Trattati di alleanza
- Strutturazione del territorio
- Strategie della relazione politica
- Paci

- LE PROVINCIAE: UNA SOLUZIONE O UN DISEGNO?

- LE PROVINCIAE: UNA SOLUZIONE O UN DISEGNO?

Liv. 33.32.4-6

- Ad spectaculum consederant, et preco cum tibicine, ut mos est, in mediam aream (...) processit et tuba silentio facto ita pronuntiat:

Senatus Romanus et T. Quinctius imperator Philippo rege macedonibusque devictis liberos, immunes, suis legibus esset Corinthios, Phocenses („„)“ percensuerat omnes gentes quae sub ditione Philippi regis fuerant. Audita voce praeconis maius gaudium fuit quam quod universum homines acciperent...

Livio 32.28

Livio 32, 28

C. Cornelio et Q. Minucio consulibus omnium primum de prouinciis consulum praetorumque actum. (2) Prius de praetoribus transacta res quae transigi sorte poterat: urbana Sergio, peregrina iurisdictio Minucio obtigit; Sardiniam Atilius, Siciliam Manlius, Hispanias Sempronius citeriorem, Heluius ulteriorem est sortitus. (3) Consulibus Italiam Macedoniamque sortiri parantibus L. Oppius et Q. Fuluius tribuni plebis impedimento erant, quod longinqua prouincia Macedonia esset (4) neque ulla alia res maius bello impedimentum ad eam diem fuisset quam quod uixdum incohatis rebus in ipso conatu gerendi belli prior consul reuocaretur: (5) quartum iam annum esse ab decreto Macedonico bello; quaerendo regem et exercitum eius Sulpicium maiorem partem anni absumpsisse; Uillum congregentem cum hoste infecta re reuocatum; (6) Quinctium rebus diuinis Romae maiorem partem anni retentum ita gessisse tamen res ut, si aut maturius in prouinciam uenisset aut hiems magis sera fuisset, potuerit debellare: (7) nunc prope in hiberna profectum ita comparare dici bellum ut, nisi successor impediatur, perfecturus aestate proxima uideatur. (8) His orationibus peruicerunt ut consules in senatus auctoritate fore dicerent se, si idem tribuni plebis facerent. Permittentibus utrisque liberam consultationem patres consulibus ambobus Italiam prouinciam decreuerunt, (9) T. Quinctio prorogarunt imperium donec successor ex senatus consulto uenisset. Consulibus binae legiones decretae et ut bellum cum Gallis Cisalpinis qui defecissent a populo Romano gererent. (10) Quinctio in Macedoniam supplementum decretum, sex milia peditum, trecenti equites, sociorum naualium milia tria. (11) Praeesse eidem cui praeerat classi L. Quinctius Flaminius iussus. Praetoribus in Hispanias octona milia peditum socium ac nominis Latini data et quadringeni equites, ut dimitterent ueterem ex Hispaniis militem; et terminare iussi qua ulterior citeriorue prouincia seruaretur. (12) Macedoniae legatos P. Sulpicium et P. Uillum, qui consules in ea prouincia fuerant, adiecerunt.

Valerio Massimo 4.1.10

Ne Africanus quidem posterior nos de se tacere patitur. qui censor, cum lustrum conderet inque solitaurilium sacrificio scriba ex publicis tabulis sollemne ei precationis carmen praeiret, quo di immortales ut populi Romani res meliores amplioresque facerent rogabantur, 'satis' inquit 'bonae et magnae sunt: itaque precor ut eas perpetuo incolumes seruent',